

Raad voor de rechtshandhaving

Jaarplan 2022

Hoofdstuk 1. Jaarplan

De Raad voor de rechtshandhaving voert sinds zijn oprichting onafhankelijke, professionele en objectieve inspecties uit die leiden tot het uitbrengen van relevante, bruikbare en praktische inspectierapporten. De beperkende maatregelen als gevolg van Covid-19 hebben – net zoals in het jaarplan 2021 weergegeven - ook zijn weerslag gehad op de manier waarop en het tempo waarin de inspecties opgenomen in het jaarplan 2021 konden worden uitgevoerd. Ook heeft het de Raad verder aangespoord zich op zijn werkprocessen te richten. Zo is er meer aandacht gekomen voor het effectief thuiswerken en daar waar mogelijk het houden van digitale interviews en vergaderingen. De Raad heeft dan ook zo goed als mogelijk, rekening houdend met de vereiste kwaliteit, gebruik gemaakt van digitale voorzieningen om (een deel van) de werkzaamheden te kunnen blijven uitvoeren. Dit heeft ertoe geleid dat de Raad in 2021 het merendeel van de voor dat jaar geplande inspecties heeft kunnen aanvangen dan wel voltooien. Wegens de reisbeperkingen in verband met Covid-19 zijn de inspecties waarvoor dossieronderzoek op de andere eilanden en het reizen tussen de verschillende eilanden vereist waren uitgesteld. Deze zijn medio 2021 van start gegaan dan wel zullen eind 2021/ begin 2022 worden uitgevoerd, mits de beperkingen niet langer van kracht zijn.

De Raad heeft voor zover mogelijk getracht de jaarplanning voor 2022 te organiseren rekening houdend met de ontwikkelingen en mogelijkheden rondom Covid-19. Dit houdt onder andere in dat er (nog) meer zal worden ingezet op efficiency en de samenwerking tussen de drie vestigingen door daar waar mogelijk (meer) gebruik te maken van elkaars deskundigheid en gebruik te maken van digitale mogelijkheden.

Voorts zal ook ingezet worden op optimalisering van de communicatie door de Raad, waaronder de website. Zo zullen er plannen (verder) ontwikkeld worden om de website verder te professionaliseren, gebruiksvriendelijker en aantrekkelijker te maken voor gebruikers.

De Raad zal te allen tijde de kwaliteit van de inspecties voor ogen houden en is ondanks de beperkingen positief voor wat betreft het verder realiseren van de visie van de Raad, het bijdragen aan een goed functioneren van de justitiële instellingen, de justitiële keten en de justitiële samenwerking tussen de landen.

1.1 Werkzaamheden 2022

Inleiding

De primaire taak van de Raad is het verrichten van inspectieonderzoeken. Het merendeel van de werkzaamheden bestaat daaruit. Daarnaast voert de Raad reeds enige tijd in het kader van monitoring accountgesprekken met de justitiële organisaties. Dit zijn periodieke gesprekken die de Raad voert met de betreffende stakeholders over onder meer de organisatie en de opvolging van de aanbevelingen.

Vanwege het toenemende belang daarvan zullen deze gesprekken vanaf 2022 worden ingebed in de jaarplanning.

Onderzoeken

Voor wat betreft Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland (BES):

1. Detentieonderzoeken & monitoring aanbevelingen CPT

In 2020 kon deze monitoring vanwege COVID-19 niet worden uitgevoerd. De uitvoering van het onderzoek – met als onderwerp de evaluatie van de vier onderlinge regelingen detentie op verzoek van het JVO – is medio 2021 van start gegaan.

Net als in de eerdere jaren 2016 t/m 2019 zal de Raad ook in 2022 de opvolging van de door de Raad en de CPT geformuleerde aanbevelingen monitoren. Deze activiteit vloeit voort uit een verzoek uit 2015 van het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO), het halfjaarlijkse overleg van de ministers van Justitie (&Veiligheid) van de verschillende landen binnen het Koninkrijk, en is periodiek herhaald, laatstelijk in juli 2019.

2. Doorlooptijden

Dit onderzoek - met als onderwerp doorlooptijden van strafzaken in de strafrechtssketen - zou gezamenlijk met de andere secretariaten voor alle landen in 2021 worden uitgevoerd. Naar verwachting is voor dit onderzoek veel dossieronderzoek nodig, hetgeen relatief tijdrovend is. Mede vanwege de beperkende maatregelen was met name het dossieronderzoek niet mogelijk. Dit onderzoek staat voor 2022 in de planning.

3. Onaangekondigde inspecties

De Raad kan volgens de Rijkswet ook onaangekondigde inspecties verrichten. De Raad houdt daarmee rekening in de jaarplanning.¹ In 2022 zal de Raad voortgaan met het periodiek uitvoeren van accountgesprekken met de justitiële organisaties. In deze gesprekken komen onder meer de ontwikkelingen, mogelijke aandachtspunten en eventuele risico's aan bod. Op basis van de uitkomsten van de gesprekken kan de Raad besluiten om volgens zijn werkwijze een onaangekondigde inspectie te verrichten in het desbetreffende land of landen.

4. Staat van de rechtshandhaving

De Raad brengt elk jaar een staat van de rechtshandhaving uit conform artikel 33 van de Rijkswet. De staat van de rechtshandhaving bevat een overkoepelend beeld van de staat waarin de rechtshandhaving zich op basis van het voorgaande jaar of jaren bevindt.

Voor wat betreft Curaçao en Sint Maarten:

5. Review criminaliteitsbestrijdingsfonds

Op verzoek van de ministers van Justitie van respectievelijk Curaçao en Sint Maarten heeft de Raad ingestemd om, met inachtneming van de bepalingen van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving en het op de onderzoeken van de Raad toepasselijke protocol, de opvolging van de aanbevelingen uit het rapport

¹ Memorie van Toelichting Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving, p.9

criminaliteitsbestrijdingsfonds van de Raad te controleren en te monitoren. Dit betekent dat de Raad in 2021 in het kader van het onderzoek “algehele review aanbevelingen Raad” is nagegaan in hoeverre de aanbevelingen zijn uitgevoerd en in 2022 nogmaals een review onderzoek zal verrichten om de stand van zaken te kunnen vaststellen. Deze werkzaamheden zullen zoals gebruikelijk worden vastgelegd in de vorm van een rapportage.

6. Handhaving openbare orde

Mede gelet op rampen en de maatregelen ten aanzien van corona acht de Raad het van belang om het functioneren van de justitiële organisaties in het kader van de handhaving van de openbare orde in kaart te brengen en te toetsen. De Raad besteedt hierbij in ieder geval aandacht aan de volgende aspecten: wettelijk kader en beleid, de organisatie, de taakuitoefening, het informatiebeheer, samenwerking en sturing.

Voor wat betreft Curaçao en Caribisch Nederland:

7. Inbeslaggenomen goederen

De Raad heeft reeds eerder onderzoek gedaan naar het beheer van inbeslaggenomen goederen. Uit voornoemde onderzoeken bleek dat het beheer van inbeslaggenomen goederen voor verbetering vatbaar was. De Raad onderzoekt in hoeverre justitie maatregelen heeft genomen om een zorgvuldige afhandeling van inbeslaggenomen goederen te waarborgen.

De Raad betreft hierbij in ieder geval de volgende aspecten: wetgeving, organisatie, procedures, sturing en risicoanalyse.

Voor wat betreft Curaçao:

8. Wederrechtelijk verkregen voordeel

Veel criminaliteitsvormen hebben als doel financieel gewin. Het is dan ook belangrijk om te laten zien dat criminaliteit niet loont. De Raad acht het in dit verband van belang om de aanpak voor de ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel te beschrijven en te toetsen. De Raad kijkt naar de volgende aspecten: wetgeving, organisatie, procedure, werkwijze en sturing.

Voor wat betreft Sint Maarten:

9. Review

De Raad heeft sinds 2020 de algehele review opgenomen als onderdeel van zijn jaarplan. In 2020 en 2021 zijn daaruit twee deelonderzoeken opgemaakt ten aanzien van twee overkoepelende thema's / organisaties, zijnde jeugd, reclassering (in totaal 4 rapporten) en het openbaar ministerie en het criminaliteitsbestrijdingsfonds (in totaal 5 rapporten). De Raad zal in 2022 conform zijn werkwijze reviewonderzoeken (blijven) uitvoeren. Het thema dan wel organisatie dat in 2022 centraal zal staan om de stand van zaken over de opvolging van de aanbevelingen te bezien is de politie. Er zullen in dit kader een aantal rapporten over de politie worden gereviewd. Deze betreffen in ieder geval het opsporingsproces door de recherche, de aanpak van overvallen, strafrechtelijk beslag en forensische opsporing.

De Raad is voornemens om na een overkoepelend beeld over de opvolging van de aanbevelingen in de landen te hebben verkregen, in gezamenlijkheid daarover te

rapporteren. Bijvoorbeeld de Staat van de rechtshandhaving zal zich daar bij uitstek goed voor lenen.

Voor wat betreft Caribisch Nederland (BES):

10. Review preventie jeugdcriminaliteit

In 2016 deed de Raad een onderzoek naar de preventie van jeugdcriminaliteit en deed in totaal zeven aanbevelingen, waaronder de aanbeveling tot invoering van het jeugdstrafrecht. Anno 2022 zal de Raad nagaan in hoeverre de aanbevelingen zijn opgevolgd en in hoeverre daarmee (tussentijds) resultaat is geboekt.

11. Nulmeting jeugdstrafrecht

In samenhang met het review onderzoek naar de preventie van jeugdcriminaliteit zal de Raad een nulmeting verrichten naar de werking van het jeugdstrafrecht dat in 2020 is ingevoerd in Caribisch Nederland.

Gezien de raakvlakken tussen beide onderzoeken (sub 10 en 11), zullen die gelijktijdig en in onderlinge samenhang worden uitgevoerd.

12. Algehele review

De Raad heeft sinds 2020 de algehele review opgenomen als vast onderdeel van zijn jaarplan. In 2020 en 2021 zijn daaruit drie uitgebreide rapportages opgemaakt ten aanzien van drie overkoepelende thema's / organisaties. In 2022 zal de Raad verder invulling geven aan de algehele review door het voeren van monitorgesprekken ten aanzien van de opvolging van de aanbeveling uit voornoemde rapportages, alsmede andere (review-)rapporten (regulier toezicht). Voor zover daartoe aanleiding is, kan de Raad – mede naar aanleiding van voormelde accountgesprekken (hiervoor onder 3.) een inspectie-onderzoek instellen.

1.2 Bevordering van deskundigheid

De Raad werkt systematisch aan de verdere verbetering van zijn kwaliteit. De Raad hanteert als uitgangspunt dat de interne deskundigheid permanent wordt bevorderd, waar nodig met multidisciplinaire deskundigheid. In 2022 versterkt de Raad zijn kwaliteit en deskundigheid door de onderlinge samenwerking tussen de secretariaten van de Raad verder te bevorderen, en waar mogelijk (online) gezamenlijke trainingen te volgen.

1.3 Overige ontwikkelingen

Caribisch Nederland

In samenspraak met de Inspectie van Justitie & Veiligheid zal er vanaf november 2021 een senior inspecteur in Caribisch Nederland worden geplaatst voor de duur van 3 jaar. Deze inspecteur zal voornamelijk ten behoeve van de Raad worden ingezet.

Na 7 jaar zitting te hebben gehad in de Raad, heeft de heer Th.P.L. Bot op 31 juli 2021 afscheid genomen van de Raad. Ten tijde van de totstandkoming van het jaarplan 2022 is er namens Nederland nog geen nieuw Raadslid voorgedragen. Naar verwachting zal dit voor het einde van 2021 gebeurd zijn.